ROKIŠKIO JUOZO KELIUOČIO

VIEŠOJI BIBLIOTEKA

LIETUVIŲ LITERATŪRA SOVIETMEČIU

1940-1990

LITERATŪROS SOVIETIZACIJOS PRADŽIA – 1940 m.

Dirbtinai sustabdyti nuoseklūs kultūros ir literatūros procesai

1940–1990 m.

LIETUVIŲ LITERATŪROS RAIDOS ETAPAI

Literatūros ir meno žurnalas RAŠTAI

Svarbiausi tikslai –

nutraukti tautinės kultūros egzistavimą, demaskuoti „buržuazinę kultūrą ir santvarką“

Literatūra aiškiai siejama su politika

ATŠILIMO LAIKAS

1953 m., po Stalino mirties

Dešimtmetis nuo 1953 m. iki 1964 m. šiek tiek skyrėsi nuo stalinistinių metų.

LITERATŪRA IKI 1965 m.

Ją reprezentavo antroji sovietmečio rašytojų karta:

Jonas Avyžius, Mykolas Sluckis, Alfonsas Bieliauskas, Eduardas Mieželaitis, Vytautas Petkevičius.

Periodas

nuo 1965-ųjų iki 1985-ųjų –

SĄSTINGIO DVIDEŠIMTMETIS LITERATŪROJE

TREČIOJI RAŠYTOJŲ KARTA

Kazys Saja, Romualdas Granauskas,
Bronius Radzevičius, Juozas Aputis, Vytautas Bubnys

Jie turėjo kategorišką nuostatą,
kad svarbiausia yra
tautinės ir bendražmogiškos vertybės.

Socializmas galiausiai atmetamas iš esmės.

VĖLESNĖ RAŠYTOJŲ KARTA

Valdas Papievis,

Jolita Skablauskaitė,

Jurga Ivanauskaitė,

Antanas Ramonas, V, Juknaitė,

J. Vaičiūnaitė ir kt.

Paskutinis dvidešimto amžiaus dešimtmetis

Lietuvių literatūra

pradeda visiškai naują ieškojimų kelią

JUSTINO MARCINKEVIČIAUS

vardas dažnai tapatinamas

su Maironio ir Vinco Mykolaičio-Putino vardais

1940–1990 m. periodo lietuvių poezija

Jonas Juškaitis, Vytauto P. Bložė,

Marcelijus Martinaitis, Tomas Venclova,

Gražina Cieškaitė, Nijolė Miliauskaitė,

Kornelijus Platelis

SUGRĮŽTANTI LITERATŪRA

Tarpukario ir išeivijos kūriniai,

sovietmečiu slėpti tekstai,

Dalios Grinkevičiūtės fenomenas,

Istorinės atminties tema

šiuolaikinėje literatūroje

LITERATŪRA-IDEOLOGIJOS TARNAITĖ

Cenzūrai neįtikę tekstai būdavo greitai atmetami,

persekiodavo jų autorius,

stengdavosi jais atsikratyti ištremiant,

uždarant psichiatrinėse ligoninėse, kalėjimuose

Tarpukariu kūrę rašytojai, pasilikę sovietinėje Lietuvoje

buvo verčiami prisitaikyti arba visiškai nutildyti,

geriausiu atveju jiems leista imtis vertėjo darbo.

IŠEIVIJOS RAŠYTOJAI SOVIETMEČIU

Išeivijos,

kaip ir valdžiai neįtikusių tarpukario autorių,

literatūra buvo nežinoma:

egzistavo dvi skirtingos literatūros –

suvaržyta, vien Ezopo kalba galinti prabilti sovietinė

ir laisva išeivijos

Parengta (Rokiškio rajono literatų klubas VAIVORYKŠTĖ) projektui
„Kultūrinė programa: ŠIMTMEČIO ETIUDAI“

Projektą finansuoja:
Lietuvos kultūros taryba

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA